

090517 Bönsöndagen Björn Helgesson

Ett regn av svavel och eld faller över staden. Fosfor som inte slutar att brinna när det träffar människors hud. Barnens förtvivlade skrik kan snart inte skiljas från skräcken hos män som nyss framstod som klippor av förtroende och trygghet. När eld faller från himmelen blir snart alla små rädda barn. Frågorna om vem som har rätten på sin sida tappar betydelse. Så här ser det just nu ut i Sri Lanka på en liten landspillra som ingen kan fly från. För någon månad sedan var det Gaza som utsattes för Israels fosforbomber och i en tidlös forntid regnade eld och svavel över Sodom och Gomorra.

Abraham står och pratar med Gud. Vid en första anblick verkar det som om Abraham förhandlar med världens skapare. Så som alla som nått vägs ände måste passera förhandlingens vägskaal. Den förälder till ett sjukt barn är inte född som inte förhandlat med Gud. Skall du verkligen förinta den rättfärdige tillsammans med den orättfärdige, börjar Abraham tvekande. Men om det finns femtio rättfärdiga, om det finns trettio, om det finns tio? Det förefaller som om Abraham är den gode försvararen av människan mot en grinig general.

Det finns en annan vinkel att titta ifrån om vi flyttar oss ett par steg. Talet om att förgöra kommer från Abraham, inte från Gud. Gud har bara noterat ondskan i Sodom. Abraham börjar prata om att förinta. Läs själva. Abraham är inte den lilla människans försvarare utan klandervärd. Varför slutade han fråga vid tio? Jag talar en sista gång, säger han. Varför frågade han inte: Herre, om det finns en rättfärdig, vill du då ändå utplåna hela staden? Eller: Herre, kanske finns det ingen rättfärdig i Sodom, men ägnar sig människans skapare åt att döda de som gått vilse? Är du sådan, Gud? Låt mig påminna dig om den stora flodvågen och Noaks ark. Där påstås du försöka tvätta bort ondskan från jorden genom att döda de onda och spara de goda. Det fungerade ju inte. Har du glömt, Herre? Men Abraham ställer inte de frågorna utan tycks nästan driva Gud att ta fram eldkastaren

Abraham är klandervärd därför att han tror Gud om för lite. Människan Abraham är utvald av Gud för att göra vad som är rätt och rättfärdigt, står det. Därför ställer han frågor. Men varför slutade Abraham fråga? Var det så att han i själva verket önskade Sodom's förintelse och försökte övertala sig själv om att rensningen, reningen ändå var befogad. Storstädningen måste få ha ett pris av. Så säger alla krigsherrar. Så har jag själv tänkt: Om bara den där personen försvinner från arbetsplatsen - eller kanske församlingen - så kommer allt att vara så mycket annorlunda. Berättelsen om samtalet mellan Abraham och Gud handlar kanske om glappet i Abrahams personlighet, det där glappet som också jag har mellan olika viljenivåer. Glappet mellan de vardagens små val när det verkligen gäller och de höga idealen. ”Dig skall synden åtrå, men du skall råda över den, säger Gud till Kain som kämpar med sitt inre. Kan det ha varit så också för Abraham där han stod på en kulle ovanför Sodom och tittade ner på staden han hatade? Ingen kan veta, men mellan orden finns utrymme för egna spekulationer

Abraham är klandervärd därför att han tror Gud om för lite. Jag tycker att mycket i bibeln handlar om hur människor tror Gud om för lite. Jag hoppas att det är därför bibeln ser ut som den gör. Man gör tillvarons Skapare och kärlekens källa svartsjuk och blodgriig. Blodspåren löper från Moseböckerna till

Uppenbarelseboken. Gud som psykopat står bredvid Gud som kärlekens källa. Bibeln visar upp båda bilderna och låter mig välja. Vilken Gud vill du ha, Björn, vem vill du följa?

Det är möjligt att Gud har flera sidor samtidigt som vi inte kan förstå. Men för att få ihop det med mitt intellekt, min längtan och mina livserfarenheter så är det väldigt svårt att tala om Gud i termer av allmakt. En Gud som låter regn falla på bondens åker en dag och brinnande svavel på en hel stad dagen därpå.

Jag är gripen av Gud. Över tid är det inte ett val utan min djupaste natur. Gud griper också kring dig även om du inte får ihop det. Du och jag har Gud i våra gener. Över tid är tron samtidigt inte något som lever av sig själv utan något jag ständigt väljer och som du måste välja. Alla vi som är här har valt genom att komma just idag. Också Phenix som nyss döpts. Jag måste välja att stanna kvar i min utvaldhet och jag gör det genom att vända mig mot Gud. Så gjorde Abraham. Ingen respons på det livet ger oss är naturligare än att vända sig mot Gud. I Gudstjänsten gör vi det tillsammans. Jag får stöd av dig och du får stöd av mig. Den tro som levs ensam riskerar att bara bli ord. Det finns bredd, längd, höjd och djup att tillsammans upptäcka. Ge inte upp, säger Jesus till oss. Tron är inte ett logiskt system. Räkna med att tappa taget men tappa inte taget om att den du vänder dig till är kärlek. Om till och med statstjänstemän lyssnar om man tjarar tillräckligt kan du väl tro att Gud gör det.

Jag är inte säker på att jag i detta livet har någon nytta av min bön. Gud varken helar sjukdomar eller räddar vår miljö. Naturlagarna är huvudregeln hur mycket jag än ber. 20 000 barn dör varje dygn och alla dessa barn har föräldrar som ber, tro inte annat. Samtidigt skulle inte livet bestå ett ögonblick eller en enda människa bli kär om inte Gud lät det ske. Allt hänger på bönen samtidigt som den ingenting åstadkommer. Gud hör alla böner och svarar med mirakel i en värld där orsak och verkan obönhörligen fortsätter att gälla.

Inte går det här ihop. Det är nonsens utan tro. Men vår gemensamma erfarenhet är att Gud drar oss mot sig bortom bönesvar och logik. Tilliten, kanske vänskapen, är bönenas frukt mer än ett liv utan sprickor. Bönenas yttersta svar är kanske att vi räddas från oss själva. Vi får stå med Gud på en kulle och se ut över dalen där Sodom och Gomorra ligger. Bli inte vred, Herre, om jag talar en sista(?) gång.